

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Hemelvaart

Welke is aan de rechterhand Gods, opgevaren ten hemel.....

1 Petrus 3:22a.

De apostel Petrus schrijft deze brief aan de verstrooide christenen in Klein-Azië. Ze hadden het moeilijk. Ze moesten veel lijden om Christus' wil. Soms werden zij met de dood gestraft, beschuldigd van allerlei misdaden waaraan ze ten enmale onschuldig waren. En ze begrepen het niet. Ze hadden zich hun lot en toekomst zo heel anders voorgesteld. Hoe kan de Heere dit alles nu toelaten? Hun geloof dreigde te verflauwen, hun hoop zonk in, hun liefde verkoelde. En wat zal Petrus hun nu schrijven om hen op te beuren? Wel, hij richt hun aandacht op Christus, Die Zich toch niet vergist en Die geen kwaad kan doen. En dan wijst hij hen naar boven: het lijden duurt maar kort en dan wacht de heerlijkheid, de erfenis! Het gaat door lijden tot heerlijkheid. Zo was immers ook de weg van de overste Leidsman en Voleinder des geloofs: door lijden tot heerlijkheid! Hij ging ook eerst onder in de dood, maar kwam toen op uit de dood en voer ten hemel en zit aan Gods rechterhand, vanwaar Hij regeert over alle dingen. Opgevaren ten hemel!

Opgevaren, weggegaan, vertrokken. Vertrokken naar de hemel en aldaar aangekomen! We weten hoe de trekvogels de koude winters hier niet doorbrengen. Ze vertrekken naar warme landen om in de lente terug te keren. Vertrokken om terug te keren.....

Ja, dat deed Jezus. Op de hemelvaartsdag is Hij weggegaan uit deze barre, koude wereld tot Zijn Vader. Hij ging daarheen, vanwaar Hij gekomen was: de hemel! Opgevaren ten hemel.....

Wat zal Petrus zich levendig hebben herinnerd wat er zo'n dertig jaar geleden gebeurd was op de Olijfberg, buiten Jeruzalem, toen Jezus daar met hen voortwandelde en hen onderwees, totdat Hij bleef stilstaan om hun Zijn laatste beloften en bevelen te geven. En toen steeg Hij op. De wetten van de zwaartekracht golden niet meer voor Hem. Hij voer op..... terwijl Hij hen zegende. Hij voer omhoog met uitgebreide handen, die nog het teken der nagelen droegen. En Hij werd opgenomen, terwijl zij het zagen.

Opgevaren ten hemel. Met gejuich is de Vorst daar ontvangen. Immers: God vaart op met gejuich. Heft uwe hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga. De wachters vragen: „Wie is de Koning der ere?” En het antwoord luidt: „De Heere, sterk en geweldig. De Heere, sterk in de strijd!” Hier nu is de Man, rein van hart en hand en Die Zich niet aan ijdelheid verpand. Hij klimt de berg des Heeren op. En de engelen begeleiden Hem en leiden Hem binnen door de poorten van de hemel.

Opgevaren ten hemel. Daar heeft Hij recht op. Ja, recht! Want de Vader is bevredigd, heeft Zijn werk aanvaard en geeft Hem daarom ingeleide door de hemelse legerscharen. Ja, Hij is de Koning der ere, geweldig in de strijd. Hij heeft toch de zwaarste strijd achter Zich, die ooit werd gestreden. Hij is Overwinnaar in de strijd: de

zege is Hem beschoren! En nu is Hij gekroond met eer en heerlijkheid.

Volmaakt geluk is Zijn deel, diepe vrede vervult Zijn reine hart. Maar toch: Hij leeft mee met Zijn kerk op aarde, met Zijn strijdend volk, dat immers Zijn bruid vormt, door Hem zelf gekocht tegen de prijs van Zijn bloed. Hij leeft mee als de Zijnen in verafgelegen streken, schier bezweken, tot Hem zuchten en roepen.

Welke is opgevaren ten hemel. Jezus is heengegaan.

Heengegaan..... is het geen oorzaak van droefheid voor de Zijnen? Niet meer Zijn voeten nat kunnen maken met tranen, Zijn gezegend hoofd niet meer kunnen zalven, niet meer kunnen blikken in Zijn liefdevolle ogen?

Ja, juist daarom zijn Gods kinderen hier op aarde vreemdelingen. Omdat Hij hier niet is! En daarom is het devies: optrekken, voortreizen naar de stad onzer bijeenkomsten! Komt, betonen wij klaarlijk, dat wij een vaderland zoeken? Werden Zijn inzettingen ons al gezongen ter plaatse onze vreemdelingschappen?

Waarheen zijn wij op reis? Want zij kunnen hier niet blijven. Kennen wij Hem, Die ten hemel voer? Kennen wij heimwee naar deze Koning? Verlangen om door Zijn bloed gewassen te worden, om met Zijn gerechtigheid te worden bekleed, om in Hem God te behagen?

Of mogen we in stille, vaste geloofsrust belijden: mijn leven is met Christus verborgen in God?"

Dan zullen we ons toch verblijden in Jezus' hemelvaart? En waar onze Schat is, daar zal dan toch ook ons hart zijn? Dan zal onze wandel toch in de hemelen zijn? Onze erfenis is dan immers niet hier, maar Boven?

Jezus is afgereisd, vertrokken. Maar Hij liet Zijn nieuwe adres achter. En op Zijn nieuwe adres is Hij te bereiken bij dag en nacht. Ik hef tot U, Die in de hemel zit, mijn ogen op en bid.....

Hij heeft de Trooster gezonden: de Heilige Geest, door Wien de Zijnen gemeenschap kunnen oefenen met hun verheerlijkte Hoofd.

Opgevaren ten hemel. Vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden! Wie zal bestaan, als Hij straks verschijnt?

In het uur van onze doop is voor ons gebeden of we eenmaal „zonder verschrikking voor Hem zouden mogen verschijnen”. Zonder verschrikking! Het kan alleen, als Zijn bloed aan de deurpost van ons hart is gestreken. Wanneer we, schuldig in onszelf, door de Heilige Geest werden overreed, zodat we alle bedenkingen lieten varen, zodat alle dammen en dijken van ongeloof en wantrouwen werden doorbroken, om ons in het geloof te laten zinken op Christus en Zijn volbrachte werk; ik boog me en geloofde, en mijn God sprak mij vrij!

Heere, ik geloof, kom mijn ongelovigheid te hulp! Zulk een allesvervullende Koning, en dan toch zo schraal leven. Zulk een rijke Christus en dan toch zo armzalig leven. Jezus, opgevaren ten hemel: een hemelse Koning en zulke aardsgezinde onderdanen. Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens! Heer, blijf bij mij, laat mij niet los maar houdt mij vast, wanneer ik U almaal loslaat!

Wat nut ons de hemelvaart van Christus? Het geloof antwoordt:

Ten andere, dat wij ons vlees in de hemel tot

Van de administratie

Ds. v.d. Ent stuurde ons weer 7 adressen van nieuwe abonnees. In totaal konden we deze keer 9 nieuwe abonnees inboeken. Wie verrast ons de volgende keer weer met opgave van nieuwe abonnees? Aan giften werd f 145,- ontvangen. Hartelijk dank. Er zijn verscheidene abonnees die nog vergeten hebben hun abonnementsgeld over te maken. Als u daar ook toe behoort, zoudt u dan zo vriendelijk willen zijn dit alsnog zo spoedig mogelijk te doen. Dat bespaart ons het schrijven van herinneringskaarten en u de nodige administratiekosten.

Bij voorbaat dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Tel. 01720 - 74202, giro 704350.

Van de redactie

1. **Bestuur en commissie van redactie.** De stichting Bewaar het Pand geeft ons blad uit. De leden van het bestuur zijn ook de leden van de commissie van redactie. In onze laatste bestuurs- en commissie-vergadering is besloten de predikanten L.W. van der Meij te Zaamslag en P. van Zonneveld te Doornspijk in het bestuur te benoemen. Zij hebben deze benoeming aangenomen. We mogen dus verwachten, dat er te zijner tijd meditaties en artikelen van hun hand in ons blad zullen verschijnen. Voor velen onder ons zijn zij geen onbekenden. Zij horen onder de sprekers op onze ontmoetingsdagen.

2. **Ontmoetingsdag te Kampen.** We hopen D.V. zaterdag 28 augustus a.s. weer een ontmoetingsdag te Kampen te houden. De volgende predikanten zijn aangezocht om op die dag te spreken: in de morgensamenkomst: Blom, Van Leeuwen en Hamstra, in de middagsamenkomst: Van de Weerd, Vlietstra en Tanis. Laat deze korte mededeling een aansporing voor velen mogen zijn om D.V. op die dag naar Kampen te gaan ter bijwoning van die dag van ontmoeting van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand.

3. **Het Reformatorisch Dagblad.** Er wordt een redacteur gevraagd. Zie de advertentie in dit nummer. Is er onder de onzen niet iemand voor wie deze functie wat is? Een bekwaam persoon uit onze kringen maakt zeker een goede kans. Daarom wil ik even de aandacht op deze advertentie vestigen.

B.

een zeker pand hebben, dat Hij, als het Hoofd, ons, Zijn lidmaten, ook tot Zich zal nemen.

Ten derde, dat Hij ons Zijn Geest tot een tegenpand zendt, door Wiens kracht wij zoeken dat daarboven is, waar Christus is, zittende ter rechterhand Gods, en niet dat op de aarde is. (zondag 18 H.C.)

Zullen we ons aan dit antwoord toetsen?

ds. M. Vlietstra.

De scheur in de muur

2. Een doorgaande scheur.

Als de Heilige Israëls spreekt over de scheur in de muur van Juda, dan moeten we er niet gemakkelijk over denken. Het moeilijke van scheuren is vaak dat ze meestal niet vlug genoeg ontdekt worden. Zo wordt het hier ook in Jesaja 30 getekend. Het gaat om een vallende scheur, uitwaarts uitgebogen in een hoge muur.....". Stel het u

voor: daar is een hoge muur, boven is de scheur en de stenen daar wijken al wat uit. Het is eerst nauwelijks zichtbaar. Het lijkt haast nog niets. De oppervlakkige toeschouwer let er niet op en gaat er zonder meer aan voorbij. Alleen de kenner, die de muur nauwkeurig beziet, denkt: hier is iets niet in orde. Er is een gevaarlijke scheur. Zo is het in Juda. Doof is men voor de waarschuwingen van het profetische Woord door Jesaja vertolkt. In dit hoofdstuk staat er, dat ze kinderen zijn die niet naar Gods Wet willen horen. Wat dat betreft zijn ze meer dan argeloze toeschouwers. Ze zien niet, maar ze willen ook niet zien.

Laten we het eerlijk zeggen: vandaag moet je ook niet spreken van de scheur in de muur van de kerk. Natuurlijk zal niemand zeggen dat er geen scheuren zijn. Ik bedoel de scheuren die er zo voor het oog zijn. Er zijn plaatsen waar haast geen naam meer te verzinnen is..... Maar aan dé scheur gaat men in het algemeen achteloos voorbij. Erkend wordt: de kerk is op retour. De invloed van de kerk is haast tot niets teruggelopen. Men spreekt over het gezichtsverlies van de kerk tegenover anderen. Maar te vrezen is een ander gezichtsverlies namelijk van het bredere erf van de kerk zelf. Hoe kan het anders als we voorbijgaan aan de ongerechtigheid?

De omstandigheden, waaronder Jesaja zijn boodschap bracht zijn anders dan die van vandaag. De bedeling, waarin Jesaja profeteerde, is anders. Maar toch is er in het profetische Woord het blijvende. Het herstel van de Kerk des Heeren is in alle bedelingen en onder alle omstandigheden alleen te verwachten van het wezenlijk horen naar de boodschap: door wederkering en rust zult gij behouden worden..... Alleen langs de weg der waarachtige bekering, langs de weg van het verwachten van de Heere is er herstel. Ook vandaag. Is juist nú die boodschap niet bijzonder nodig?

Spreek tot ons zachte dingen..... Jesaja hoorde het zeggen. We kunnen het vandaag op allerlei manier horen. Waarschuwingen tegen de zonde zijn bij velen contrabande geworden in de prediking. Het besef, wat zonde is, is in het algemeen al afgesleten. De zonde wordt geen zonde meer genoemd. In dit verband moet het wel aangrijpen, hoe op het bredere erf van de kerk over de Wet des Heeren gesproken wordt. Met voorliefde wordt in onze tijd gezegd dat de kern van de Wet des Heeren de eis der liefde is. Wie zal het ontkennen? In Zondag 2 wordt het niet anders beleden. Maar alleen: men springt er zo mee om dat er van de eisen van God in Zijn geboden niets meer over zou blijven. De eis der liefde is niet tot verscherping van Gods eisen maar wordt tot het tegendeel gebruikt. En openlijk wordt het gezegd dat het onderwijs van Zondag 2 in onze Heidelbergse Catechismus niet deugt. Is het in wezen anders dan een poging om Gods eisen aan te passen aan de wensen van de mens van deze tijd? Zo was het bij de leidlieden van Juda ook. Ze wensten een profetie naar hun mening en hun vlees. Zo wordt de kerk gemaakt tot een weerhaantje op de toren, dat met alle winden meewaait.

En dan: Juda zegt: laat de Heilige Israëls van ons ophouden. Zijn het onbekende klanken? Ja, men zal het zó niet zeggen. Dat is een beetje te grof. Maar het blijkt ook zó te kunnen: wel spreken over Gods heiligheid, maar zo dat er toch niets van overblijft. Zo is de praktijk dat in veler prediking, in het algemeen gesproken, geen sprake meer is van een heilig God. Die met de zonde niet te doen wil hebben. Je vraagt je wel eens af: gelooft men nog wel dat ik in mijn leven met een heilig God te doen krijg? Laten we het ver van ons wegwerpen om de werkingen van Gods Geest in een sluitend systeem te gaan vastleggen. Daardoor worden tedere zielen vertrapt, die vrezen of het bij hen zo wel waar is. Ook zal benadrukt moeten worden dat alleen de liefde Gods het hart vernedert in waar schuldbesef. Zelfkennis is genade. Maar dat gaat niet buiten het levend besef van Gods heiligheid om. En hoe zal dat kunnen als de heiligheid Gods in de prediking geen plaats heeft? Of als het werk van Christus tevoren op een zodanige wijze verdisconteerd wordt dat er van die heiligheid niets overblijft? We hebben nodig dat de volle boodschap gehoord wordt, nu en in elke tijd, sprekend in de gevaren en omstandigheden waarin we leven. Dan blijft het waar, dat ik tegenover de heilige God mijzelf leer

kennen.Maar toen mij Gods Geest aan mijzelf had ontdekt, toen werd in mijn ziele de vreze gewekt.....".

De scheur in de muur.....! Is die er niet in het verwerpen van de schriftuurlijke boodschap van zonde en genade? En waar men die boodschap niet wil, zoekt men naar allerlei noodoplossingen om de kerk nog wat te doen lijken. Dan moeten de kerkdiensten aanlokkelijker gemaakt worden voor andersdenkenden. Dan worden er hele debatten gehouden over de vraag, hoe de gemeente kweekplaats moet zijn voor de dienst aan de wereld. Dan weet men in de prediking alleen te spreken over de vraag hoe we de mensen verder zullen helpen. En nu moeten we niet zeggen dat de Kerk des Heeren geen boodschap heeft in het midden van deze donkere wereld vol nood en ellende. Verre vandaar. Maar als de centrale boodschap van de kerk niet nummer 1 blijft, dan is er niets te verwachten van alle prachtige woorden en plannen.

De scheur in de muur wordt niet opgemerkt, maar gaat door. „Welks breuk haastiglijk in een ogenblik komen zal...." Jesaja tekent het weer. De scheur wordt erger, de stenen gaan verder uitpuilen en ineens..... onvermijdelijk stort de muur in elkaar. Er blijft niets anders over dan een ruïne.

Nog in een ander beeld laat Jesaja de ineensstorting van Juda spreken: Hij zal ze verbreken gelijke een pottbakkerskruik verbroken wordt..... Die kruik wordt zo verbrijzeld, dat er alleen maar heel kleine scherfjes overblijven. Zo klein zijn ze dat onder het gruis „niet één scherf gevonden wordt om vuur uit de haard te nemen of om water te scheppen uit de gracht". Zo erg is het dus.

Het vleselijk vertrouwen op Egypte, het zoeken van het heil buiten God en buiten Zijn Woord maken een ruïne. God komt om Zijn eer. Het loopt er op uit, dat Juda overgelaten wordt als „een mast op de top van een berg en als een banier op een heuvel" (Jesaja 30:17).

Blijft er niets meer van de Kerk des Heeren over? Dat wil de Heere niet zeggen. Zijn belofte blijft waar door de eeuwen heen dat Hij Zijn Kerk in stand zal houden. Laten we ook in onze tijd maar niet onszelf overgeven aan uitdrukkingen als: er zijn er geen meer! Of: er zijn er nog maar enkele.....! Nog een enkele dienstknecht des Heeren, die de waarheid preekt of nog een enkel kind van God, die de waarheid beleeft. Zulke klanken zijn wel eens te horen. Zulke rekenen en tellen doen het bij sommigen, maar we kunnen het beter aan de Heere overlaten.

De Heere spreekt hier van „overlaten". Dat is dus altijd wát. Niettemin valt hier de nadruk op het geringe in meer dan een opzicht. Wat is een mast op de top van een kale berg en een banier op een kale heuvel?

Gaat het die kant niet uit? De brede stroom van ons volksleven vraagt niet naar de geboden des Heeren. Hoe klein is het getal van hen, die 's Zondags in de grote steden nog op gaan naar Gods huis? Benauwen moet het dat er naar verhouding zo weinigen vragen op het erfdeel des Heeren naar de prediking van Wet en Evangelie. En niet minder dat het blijkt dat alle roepen om de oude waarheid óp de kansel nog geen beleving betekent ónder de kansel.

Verklein Gods genade niet! Spreek over het werk des Heeren niet zo alsof het zo'n beetje verdwenen is. Dat is zonde tegenover God. Het is beter met de werkelijkheid van vandaag in de binnenkamer te komen. Bewogen in verootmoediging onder God met de toestand van Gods erfdeel. Dan is er nochtans vanwege Gods ontferming verwachting!

D. Slagboom.

Notulen van de algemene kerkelijke vergaderingen van de Gereformeerde Kerk onder het kruis 2.

Al ver vóór 1869 was er over vereniging met de Christelijke afgescheidenen gesproken. We lezen daarvan in verschillende notulen. De vereniging leek wel nabij. En terwijl, zo staat in het voorwoord van de notulen van 1849, er van weerszijden pogingen worden aangewend tot hereeniging tusschen de broeders van de Christelijk Afgescheidene Gemeenten en ons Gereformeerden onder

het Kruis, zoo is onzer aller hartewensch en bede, dat de groote Koning zijner Kerk J.C. dit in den weg van Gods aanbiddelijke voorzienigheid spoedig mag daarstellen en met zijnen genadenrijken zegen bekroonen, opdat de band der broederlijke liefde, welke eenen geruimen tijd daardoor is geknakt geweest, weder mag worden toegehaald en de staven lieflijkheid en samenbinders, welke daardoor als verbroken waren, op nieuw geheeld, opdat Juda en Israël elkander niet langer wederkeerig mogen benaauwen. Toch kwam er toen van de vereniging niets. Er bleven nog verschillen.

Van heel andere aard is het geval van de bedeling van een arme. We lezen in art. 9 van de notulen van 1848 het volgende: Is een brief ingezonden van een lidmaat der Gemeente Rouveen, behelzende eene klagte, dat zij verzuimd werd in de bedeeeling der armen, niettegenstaande de behoefte dringend was en gemeld lid meer dan eens aan de Diaconie van voorschrevene Gemeente zich vervoegd had, doch zonder gevolg; waardoor gemeld lid zich verplicht gevoelde tot de Vergadering zich te wenden; welke zaak in omvraag gebracht zijnde is besloten; de kerkeraad der Gemeente, schriftelijk te vermanen, zoo spoedig mogelijk en doenlijk is daaraan te voldoen, zullende anderszins de Vergadering in de noodzakelijkheid zijn, om henlieden daarover te moeten censureren naar kerkelijke orde.

Op de vergadering van 1849 werden verslagen uitgebracht, ook aangaande bovengenoemd geval. Onder art. 4, 6° staat te lezen: Eindelijk is nog krachtens Art. 9, verder gehandeld over de bedeeeling van het lidmaat der Gemeente Rouveen en bevonden dat daaraan niet volkomen, maar ten deele is voldaan. Nu heeft gemeld lid zich ten dien einde op nieuw tot onze Vergadering gewend en kwam heden in onzer midden, waarop die zaak verder is behandeld en gebleken, dat er ook redenen aan de zijde van het lidmaat zelve lagen, al waarom in alles aan die bedeeeling niet konde worden voldaan; als onder anderen, dat hetzelfde zeer nalatig was in de opkomst van de openbare godsdienst oefeningen; alsmede, dat er nog vele afgoden en versierselen waren, die aan de hand gehouden wierden, welke zouden kunnen worden afgelegd en verkocht, voor en aleer de Gemeente van J.C. te bezwaren; terwijl het aan bovengemelde Gemeente niet onduidelijk bleek, dat het meer een volgen van J.C. was om den broode dan wel om de waarheid; weshalve, wanneer nu in het vervolg, het tegengestelde mogt blijken, dat dan daaraan nader gevolg zoude worde gegeven.

De naam van de vrouw wordt niet genoemd, maar de zaak werd in de notulen afgedrukt. Ieder in Rouveen zal wel geweten hebben over wie het ging, als de notulen gelezen werden. Zulke zaken kunnen beter achter gesloten deuren worden behandeld.

Het houden van een biddag had de bijzondere belangstelling van de vergaderde broeders. Er zal wederom, aldus art. 25 van de notulen van 1850, gelijk in het vorige jaar, een algemeen vasten-bid- en dankdag gehouden worden en is bepaald voor het volgende jaar, indien de Heere wil en wij leven, dat dezelve zal plaats hebben op Hemelvaartsdag en zal dit ook officieel aan al de Gemeenten worden bekend gemaakt en medegedeeld door de broeders afgevaardigden.

Elk jaar opnieuw werd zo'n besluit genomen. Het zou goed zijn, wanneer ook in onze dagen daaraan algemeen de behoefte werd gevoeld. Art. 17 van de notulen van de vergadering van 1854 nemen we hier over: Wordt aan de Vergadering voorgesteld of aan een Student of Oefenaar toegelaten mag worden den kansel te beklimmen. Hierop is ontkennend geantwoord.

Dit is mogelijk nu geheel verleden tijd, maar ik kan me uit mijn jeugd herinneren, dat een ouderling, die een preek moest lezen, niet van de kansel maar van het voorlezersbord gebruik maakte. Dat ging dus ook uit van de gedachte dat de kansel alleen bestemd is voor een dienaar des Woords.

Het vraagstuk van verzekering is niet van vandaag of gisteren. In 1859 kwam dit onderwerp aan de orde. In art. 12 wordt vermeld: Door afgevaardigden van Dordrecht is gevraagd of leden der gemeente die in eene assurantie Maatschappij zijn, daarover gestraft moeten worden, de vergadering verklaart zich tegen de assurantie, doch acht zich onbevoegd daarover censure uit te oefenen.

We zouden nog veel meer uit de notulen kunnen vermelden, maar we willen het hierbij laten. We hebben laten rusten de kwesties die aan de orde gekomen zijn door schorsingen en scheidingen. De Gereformeerde kerk heeft haar vele zorgen gehad. Niet alles zal op een volmaakte wijze zijn geschied. Niet altijd zullen de broeders vervuld zijn geweest met de Heilige Geest. Er is ook veel menselijks geweest. Maar we moeten wel constateren, dat de Heere ook in de kruisgemeenten Zijn volk had en dienaren die het Woord des Heeren recht verkondigden. Dit staat wel vast, dat de Heere eenvoudige mannen met weinig wetenschappelijke opleiding, maar onderwezen door de Heilige Geest heeft willen gebruiken tot opbouw van Zijn kerk in ons vaderland. De biografische gegevens van de kruisgezinde predikanten en voorgangers zijn interessant. Verschillende personen hebben in kerkelijk opzicht een bewogen leven gehad. Anderen kunnen met ere worden genoemd. Sommige dienaren zijn na 1892 nog in onze kerken predikant geweest. We noemen D.J. van Brummen Sr. en H.M. van der Vegt. Zij zijn al lang geleden gestorven, maar er gaat nog een goed getuigenis van hun naam en werk uit. Waren er in onze dagen maar wat meer van zulke kruisgezinde dominees.

Het boek is voor belangstellenden en voor kerkhistorici van onschatbare waarde.

B.

Voor de Jeugd

Het Zonnekind. 34.

Beste jongelui!

„En na sommige dagen kwam hij weder om haar te nemen; toen week hij af om het aas van de leeuw te bezien; en ziet, een bijenzwerm was in het lichaam van de leeuw, met honing”.

Richt. 14:8

Jullie zien in gedachten Simson nog bij het skelet van die leeuw staan. We zouden daar nog wat verder over denken. We zeiden als God met Simson gedaan had naar zijn verdiensten dan had de leeuw Simson verscheurd. Dat dit nu niet was gebeurd, was alleen te danken aan Hem van Wie Simson een type is geweest, namelijk de Heere Jezus Christus. Want deze is door de leeuw Satan aangevochten geworden. Hij heeft zich laten verscheuren en heeft daardoor zelf ook die leeuw verscheurd. Hij heeft door Zijn dood, degene die het geweld des doods heeft, dat is de duivel, gedood. Ik hoop niet dat dit jullie te raadselachtig voor komt, want zo is de bijbelse werkelijkheid.

Omdat de Heere Jezus, Die ook een Leeuw geweest is, uit de stam van Juda, als een Lam ter slachting Zich heeft willen laten leiden, daarom heeft Simson, ondanks dat hij een zondig mens geweest is, die leeuw kunnen verscheuren. Hij werd toch door die leeuw met de dood belaagd. Het mocht hem daarom nu wel een wonder zijn, dat hij bij die dode leeuw mocht staan.

De plaats waar die leeuw lag was voor Simson echt wel een gedenkwaardige plaats. Een plaats die waard is dat zijn gedachten daar vermenigvuldigd werden.

Misschien hebben jullie ook wel zulke plaatsen in je leven? Je kunt b.v. op het nippertje aan de dood ontsnapt zijn, als door een wonder gered zijn. En als je dan op die plaats komt, waar je als het ware door het oog van een naald gekropen bent, dan kun je daar toch moeilijk gedachtenloos aan voorbijgaan. Zo is mij, toen ik negen jaar oud was, eens 'n zeer ernstig ongeluk overkomen. Als door een wonder ben ik toen uit de kaken van de dood verlost. Ik kan die plaats nooit passeren zonder dat ik daaraan denk. En die plaatsen zijn er meer. Ik denk in dit verband aan wat er staat in Psalm 66: „Hier scheen ons 't water te overstromen. Daar werden wij bedreigd door 't vuur. Maar Gij deedt ons 't gevaar ontkomen. Verkwikkend ons ter goeder uur.”

Kijk, als dit geen vreemde zaken zijn in jullie leven, dan kan toch ook wel eens de gedachte in je opkomen: Het is een wonder dat ik er nog ben. Als God mij toen niet geholpen had, mij bewaard had, ik zou daar de dood gevonden hebben. En als je dan geen vreemdeling van je zelf bent, zul je er nog bij moeten zeggen: En ik had het nog verdiend ook. En dat de Heere dan daar nog geen lust in

je dood had, was enkel en alleen vrucht van Zijn ongehouden goedheid. En als je dan nog verder geleid wordt door de Heilige Geest in je denken, dan kom je toch uiteindelijk ook bij Hem terecht. Die te Zijner tijd voor de zondaren gestorven is, daar jij anders de eeuwige dood had moeten sterven. Gelukkig als zulke gedenkwaardige zaken geen vreemde dingen in jullie leven zijn. Ga er niet achteloos en gedachteloos aan voorbij. Het kan voor jezelf tot een zegen zijn en de eer des HEEREN wordt er door gediend. Het is een wonder van genade als je met alle weldaden bij Jezus terecht mag komen. Want Hij is toch de Bron van alle goed.

De geschiedenis van Simson is maar niet een oud verhaal, interessant om aan kinderen te vertellen, zoals dit helaas wel eens gedacht wordt. Want ook in dit verhaal zitten de heilgeheimen verpakt, die God naar Zijn vreeverbond aan Zijn volk en kinderen bekend maakt.

„En ziet, een bijenzwerm was in het lichaam van de leeuw, met honing”.

En ziet..... Ja, daar moeten we toch ook op letten. Want de leeuw was een groot geweldig dier. Hij wordt de koning der dieren genoemd. Het is op zichzelf een sierlijk schepsel. En een bij is maar een nietig dier. Wie geeft er nu doorgaans acht op een bij? Als je in de zomer eens buiten zit en er komt een bij op je af, dan vind je het maar een griezelig dier, een akelig dier. Een gevaarlijk dier, dat je op alle mogelijke wijze van je lijf zoekt te houden. Want het is maar een lastig dier. Als je er een steek van krijgt, zeg je bepaald geen „dank u”. En toch is het een dier, ook door God geschapen. Het is een veel kleiner dier dan een leeuw. Het is maar 1½ cm. lang, hooguit. Maar vergeet niet dat het een „wonderdier” is. In een van mijn vorige gemeenten had ik een imker, dat is een bijenhouder. Hij had er verstand van. Hij vertelde mij eens van een ongelovig man, die zijn bijenvolk kwam bezichtigen. Toen hij de gangen van de bijen nauwkeurig had nagegaan, moest hij zeggen: Nu ik dit gezien heb, moet ik toch wel geloven, dat er een God is.

Dat er een God is, kan de gehele natuur ons leren. De bijen kunnen het ons ook leren. Want de bijen vormen echt een „volk apart”. Zij hebben een koningin.

Daar draait in de bijenwereld eigenlijk alles om. Die koningin kent enige honderden bijenmannen of darren en enige duizenden onontwikkelde bijen-wijfjes of werkbijen.

„En ziet, een bijenzwerm.....” De bijen waren uitgegaan en hadden overal uit de bloemen honing gepeurd. Zij hadden raten in het skelet van de leeuw gemaakt. Dat zijn wonderlijke zeskantige hokjes in menigte aaneengesloten. Daar hadden ze de honing in verzameld. Men maakt onderscheid tussen honing en honingzeem. De laatste is de z.g.n. druiphoning, dat is de honing die uit de raten druipt en voor de smakelijkste en meest voedzame wordt gehouden. De honingzeem is dus de beste honing.

In plaats dat Simson nu een leeuw ontmoet om hem te verschrikken, ontmoet hij een zwerm bijen om hem te verkwikken. Want let er wel op: Ook dit was geen toeval. Dit was ook door de Heere zo bestuurd.

Eerst had hij een leeuw ontmoet. Daardoor moest hij leren dat hij kracht nodig had om dit geweldige dier te verslaan. Die kracht had hij niet van zichzelf. Die moest hij van de Heere ontvangen. Dat spreekt voor zichzelf. En nu liet de Heere hem een zwerm bijen ontmoeten. Kleine diertjes. Als je met een leeuw vecht, zo'n groot beest, dan ben je geneigd om bijen, zulke kleine beestjes, over het hoofd te zien.

Daarom staat er: „en ziet.....” God laat nu in plaats van een leeuw aan Simson bijen zien. Die moesten hem dienen. God gebruikte ze, opdat Simson door de door die bijen geproduceerde honing verkwikt zou worden.

En ziet..... beste vrienden, moeten wij hier ook niet op letten? Wij slaan dikwijls acht op grote dingen waardoor we verschrikt worden. En als we dan worden geholpen is dit een wonder. We doen er niets van af.

Maar hoe vaak zien wij kleine dingen, waardoor we in het leven verkwikt worden, niet over het hoofd?

Simson kreeg kracht om de leeuw te verslaan. Hij kreeg ook voedsel om in het leven te kunnen bestaan, om verder te kunnen gaan. Geven wij daar ook acht op?

God geeft kracht om te strijden. Maar Hij geeft ook voedsel om in leven te kunnen blijven. Om weer kracht te krijgen om verder te gaan.

Leeuwen en bijen zijn moeilijk met elkander te combineren. Maar God heeft ze hier samen gevoegd, opdat wij er uit zouden kunnen leren dat we niet alleen Zijn almachtige hand moeten opmerken in grote dingen, in het verslaan van leeuwen, maar ook in de kleine dingen, in het bestaan van de bijen, die Hij geschapen heeft tot Zijn verheerlijking en tot verkwikking en onderhouding van de mens. God is groot in het grote. Maar Hij is ook groot in het kleine. God is groot in alles. God is groot en wij begrijpen het niet. Zo staat het in de bijbel. Doch wij moeten er iedere keer weer bij gebracht worden. Wie daar bij gebracht wordt, kan er alleen maar klein onder worden. Hij zal zichzelf moeten beschuldigen dat hij zo vaak blind voor heel veel dingen door het leven gaat.

„En ziet een bijenzwerm was in het lichaam van de leeuw, met honing”.

Terwijl ik dit lees en schrijf moet ik denken aan Job. Jullie kennen hem, hoop ik, wel. Er is in de bijbel een boek dat zijn naam draagt. Het was een man oprecht en vroom en Godvrezende en wijkende van alle kwaad. Ik zou niet weten wie onder de groten in het koninkrijk Gods in zijn schaduw zou kunnen staan. Hij werd toen de Heere, in het eind van het boek dat zijn naam draagt, met hem ging spreken, gewezen op de grote dingen in het rijk der natuur, maar ook op de kleine dingen. En al deze dingen, grote en kleine, maakten Job klein, nietig klein, zodat hij zeggen moest: „Met het gehoor van het oor heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as”. Job. 42:5,6. Gelukkig wie zo klein mag worden voor God, nadat we iets hebben geschreven over „En ziet, een bijenzwerm in het lichaam van de leeuw, met honing.” De volgende keer verder.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbesprekingen

Boeken van Uitgeverij den Hertog b.v. Postbus 2421, 3500 GK Utrecht

5. **Wat de zee aanspoelde**, door S. Bison. Een kleindochter van de schrijver, Meta Bison, heeft het verhaal herschreven. Het gaat over een arm vissersgezin. Het gezin is groot. De ouders vrezen de Heere. De kinderen worden goed opgevoed. Er heerst liefde. Het schip van de visser is oud en na een zware storm komt het wel weer thuis, maar het is niet meer zeewaardig. Bij de storm was een tasje met geld angespoeld, waardoor een ander schip kan worden aangekocht en ook nog allerlei giften kunnen worden gedaan. Het is wel een beetje wonderlijk, maar jongens zullen er zeker van genieten. Het is een boek van 59 blz., dat gebonden f 8,95 kost.

6. **Bochel Hannes**, door S. Bison. Ook dit boek is door Meta Bison herschreven. Het verhaal gaat over een dorpsjongen met een bochel, die veel geplaagd wordt. Hij wordt beschreven als een jongen die de Heere vreest en zich voorbeeldig gedraagt. Hij verloor jong zijn ouders. Hij volgde zijn vader op als schoenmaker. Er komt een andere schoenmaker in het dorp wonen, waardoor hannes bijna al zijn klanten kwijt raakt en hij in financiële nood geraakt. Maar de Heere helpt hem en maakt het goed. Met de andere schoenmaker loopt het slecht af. Een aardig verhaal van 78 blz. Het boek kost gebonden f 8,95.

1. **Thirza** door N. den Ouden- van Bruchem. Dit boek bevat een historisch verhaal, dat opnieuw is verteld. Tot het begin van deze eeuw waren reeds meer dan honderd duizend exemplaren van dit boek verkocht. Het gaat over Thirza, het enige kind van een rijke bankier. Zij komt op een christelijke school. Dat zegent de Heere. Zij krijgt vrienden. Zij komt tegenover haar vader van haar geloof in Christus uit. Haar moeder was toen al gestorven. Haar vader spreekt een vreselijke vloek over zijn dochter uit. Maar deze vader komt ook tot inkeer en gaat Jezus als de beloofde Christus belijden. Dan blijkt dat de moeder al heengegaan is in vrede door het geloof in Christus. Het is een treffend verhaal van de bekering van een Joodse familie, dat ouderen en jongeren graag zullen lezen. Het is een boek van 72 blz., dat gebonden f 7,75 kost.

ALLE BEGRIP TE BOVEN (94)

22. In Castle Pulverbach (4).

Op een andere keer: „Zodra ik mijn ogen op een morgen open begint de strijd en ik blijf er de hele dag in. Ik stond des morgens vroeg op, lang voordat het licht was, en viel op mijn knieën, terwijl ik mijn verloren staat gevoelde; toen stond ik op, maar mijn God kwam nog niet. Ik viel weer neer en zocht Hem, maar nog vond ik Hem niet. Weer stond ik van mijn knieën op, maar ik kon hier niet rusten. (Ze kon nooit rusten, ze wist nooit wat te doen, zegt ze vaak, wanneer haar „dierbare Verlosser“ haar verliet.) Weer knielde ik en toen kwam mijn gezegende Zaligmaker en Hij goot al Zijn weldaden in mijn ziel uit, op een wonderlijke wijze. Toen opende ik mijn gezegende Bijbel, maar niet zonder Hem te smeken om mij te laten openen op de plaats, waar Hij mijn ziel zou zegenen; dit deed Hij. Het was bij deze woorden: Ik heb lief, want de Heere hoort mijn stem, mijn smekingen“, Psalm 116. En welk een Psalm was het voor mij die morgen en ik kon met David zeggen: „Ik heb de Heere lief“. Ik beminde mijn dierbare Heere en ik was verloren in verwondering over alles wat Hij mij liet zien. En ik las in mijn gezegend Boek tot bijna twee uur en mijn Verlosser was mij nabij al die tijd“.

Ze beschrijft het nauwgezet najagen van de dingen des Geestes. „Dit is wat ik doe. Ik val neer voor mijn God en wacht en geef niet op voordat Hij mij vertelt wat Hij heeft te zeggen. Ik kan niet spreken voordat Hij komt. Als Hij mij niet direct antwoord geeft dan kleef ik Hem aan, ik roep tot Hem, ik wacht op Hem en op Zijn tijd doet Hij mij Zijn antwoord voelen. Ik ben als een klein kind, dat streeft om iets dat buiten het bereik is te verkrijgen. Vaak, als ik niet in staat was om natuurlijk voedsel voor mijn lichaam te gebruiken, ging ik zitten en zei: „Nu, mijn dierbare Vader, voed mij met het brood uit de hemel! dat staat in Zijn gezegend Boek. En Hij kwam en heeft mij een rijk feest gegeven en mij zo met Zijn weldaden vervuld, dat ik geen voedsel voor mijn lichaam nodig had, zo werd ik versterkt en verkwikt.“

Maar ik wil u vertellen van het verse manna. We moeten het elke dag vinden. Het oude manna dat we gisteren hadden is niet goed meer voor de volgende dag. O, hoe voel ik dit, als we op voorbijge ervaringen leven zal onze godsdienst geen smaak hebben. Ik weet dat velen tevreden zijn met wat ze jaren geleden bij hun bekering ondervonden hebben. Maar ik ben hier inderdaad erg bang voor, want tenzij mijn Verlosser mij met dagelijks brood voedt, zou ik ras van gebrek omkomen. Ik hoop dat al Gods lieve kinderen dit zullen leren en niet zullen denken, dat hun bekering genoeg is om te voeden tot de dag van hun dood. Dan zullen ze op een treurige plaats zijn, als hun zielen niet voor die tijd zijn ontwaakt.“

In de zomer van 1850 werd haar man Charles ziek en hij werd uiteindelijk naar een inrichting gebracht, waar Sukey eens in de vijf weken hem kon bezoeken, daar de reis zonder twijfel een grote inspanning voor haar was. Zij zegt hiervan: „O, wat gevoel ik, als ik denk aan de tedere weldaden en ontferming van mijn dierbare Vader in de hemel, hoe Hij voor Charles gezorgd heeft. Ik kan mijn gevoelens hierover niet onder woorden brengen en toch, hoe bood ik eerst tegenstand, toen ze hem bij mij vandaan haalden, maar mijn Zaligmaker doet alles goed. En hoe heeft Hij mij gesterkt op mijn reizen heen en terug om hem te kunnen zien ongeveer eens in de vijf weken. Ik kan waarlijk zeggen, dat ik nooit gegaan ben zonder eerst het aangezicht van mijn dierbare hemelse Vader te zoeken, of ik gaan mocht of niet en Hem dan te smeken of het Hem mocht behagen voor alles aangaande de reis te zorgen en mij nabij te zijn. En Hij is mij nabij geweest. Hij bracht mij daar en Hij bracht mij weer terug, elke keer; en toen ik mijn arme man in de inrichting gezien had, zo schoon, zo op zijn gemak, zo vredig en iedereen vriendelijk voor hem en alle anderen, als ik daar gezien heb, wel toen heb ik mijn God in de hemel geprezen en gezegend die voor zo'n plaats gezorgd had voor deze arme lijdende mensen in hun diepe en zware beproeving. Ik ben verloren in verwondering en aanbidding, als ik de tedere erbarming en liefde van mijn Vader in de hemel zie“.

Die winter verhuisde Sukey uit haar huisje „onder Brom Hill“, dat zo geschikt was voor de bijeenkomsten toen ze eerst in Wrenthall gehouden werden, en ging zij in de Black Lion Lane wonen, die veel dichterbij de vergaderzaal van Churton huis was. Ze zegt: „Ik kan nu meer dan ooit op de Heere vertrouwen. Hij is het, Die dit voor mij gedaan heeft. Hij kende mijn verdriet en innerlijke smart sinds Charles me verlaten heeft, en mijn angsten des nachts. Vele keren stond ik op en liep ik het huis rond, bang om op bed te liggen. Ik was niet bang als mijn Zaligmaker met mij was; dan voelde ik me helemaal veilig. Ik had nooit gedacht, dat dit huis het mijne zou worden, maar de Heere heeft het mij verschaft. Het kwam zomaar op een morgen toen ik wakker werd in de gedachte: „Er is een huis voor je“. Ik dacht: is het de Heere Die dat zegt? En ik gevoelde dat Hij mij vrijheid gaf om hierover bij u te komen. (Het is Jane Gilpin die dit schrijft.) En toen bracht Hij mij in herinnering hoe ik op de dijk stond toen mijn huis vier en twintig jaar geleden in brand stond; de vreselijke angsten die ik voelde, dat ik een kind van de duivel zou zijn en niet van God en hoe mijn gezegende Zaligmaker mij toen hielp en mij duidelijk deed voelen, dat ik Hem toebehoorde. Welnu, het is niet het huis dat mij blij maakt, maar het is Zijn werk hierin, dat mij met lofprijzing vervult. Als Hij mij in een kerker of een varkenshok gestopt had, had ik Hem kunnen prijzen, als Hij Zijn hand en werk er in getoond had.“ Sukey heeft maar twee en een half jaar in dat huisje gewoond.

Door een verdere uitbreiding van onze redactie **Kerkelijk Leven** komt er bij ons dagblad plaats voor een aankomend

KERKNIEUWSREDACTEUR M/V

die veel belangstelling voor kerkelijke en theologische ontwikkelingen heeft.

Voor deze functie zijn de volgende zaken belangrijk:

- ★ een reformatorische levensinstelling
- ★ atheneum- of gymnasiumopleiding gewenst
- ★ contactuele eigenschappen
- ★ leeftijd 20 - 30 jaar
- ★ in bezit rijbewijs

Voor kandidaten, die over de hierboven gevraagde antecedenten beschikken, zijn er bij onze krant in de journalistiek goede vooruitzichten en groeimogelijkheden.

Schriftelijke sollicitaties vóór D.V. 25 mei a.s. aan de directie van het

Reformatorisch **dagblad**
Postbus 670 - 7300 AR Apeldoorn

Tien jaar Stichting Hulp Aan Papoea's In Nood

**We hebben niets te vieren...
Integendeel!**

Kom op 22 mei naar de Open Dag.
Vanaf 10.30 u in 'Het Veerhuis', Nieuwegein-Zuid
Voor financiële steun Papoeafonds giro 243000. Oosterwolde (Fr.)

HOE RAAKT U DIE PAAR PONDJES KWIJT?

Natuurlijk met de geheel
plantaardige Vermage-
ringstabletten.
Kuur voor een maand
f 20,—

Tevens uit voorraad lever-
baar meer dan 40 kruiden-
mengsels o.a.
Eczeem, Galsteen, Galaan-
doening, Hoge Bloeddruk,
Hoofdpijn, Hooikoorts,
Ischias, Laxeer.
Kuur voor een maand
f 15,—

NIEUW

Behalve de soorten
Vermagering, Vochtaf-
drijvend en Zenuwen, nu
ook Hoge Bloeddruk,
Rheumatiek en Vernauwde
Bloedvaten in tabletvorm
verkrijgbaar.
Maandkuur f 20,—

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetestraat 5,
2011 WL Haarlem.
Tel. 023 - 312882, b.g.g. 023
324606. Postgiro 190609.

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

U bent ook dit jaar weer
hartelijk welkom op
„De Verrassing“

Pension voor jong en
oud. Bungalows en sta-
caravans.

Zondag eerbiedigend.
Bespreek tijdig.

Postbus 302, 1794 ZG,
Oosterend-Texel.
Tel. 02223-661 of 391